

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CENTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
Fòra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—ESTRANGER, 2'50

PESSEBRE NACIONAL. — EL NAIXEMENT

Aquest any ha sigut bessonada

La suggestió de la crisi francesa

L meu coral amic Rovira i Virgili diria que *ls meus* han pujat al poder, a conseqüència de la crisi francesa. Jo no diré que'l ministeri Doumergue reflecti per complet el meu ideal polític; però la veritat és que'm sembla cent voltes preferible a les unctuositats sospitoses del bon senyor Barthou...

El defecte principal dels francesos és una certa versatilitat, una certa feminitat, que'ls fa passar ràpidament d'una tendència a l'altra. He dit defecte, i no sé bé si ho és; perquè a canvi d'aquella inquietut ha lograt la França ésser el poble espiritual per excel·lència, el poble dinàmic, el poble en marxa, el poble en etern devenir, sempre sòms a les darreres refinacions de la sensibilitat i a les darreres depuracions del pensament. És un poble fluid, ben llunyà d'aquella solidesa patria i estèril de l'Alemanya d'avui, i fins i tot d'aquella mentalitat positiva i materialista que caracteritza la forma més coneguda i vulgar de l'anglo-saxanisme, que no és certament la seva forma més alta. França té la força d'aquella feblesa, perquè compensa amb la generosa prodigalitat de la seva vida l'incessant bull del seu vi en el cup on fermenta la futuritat.

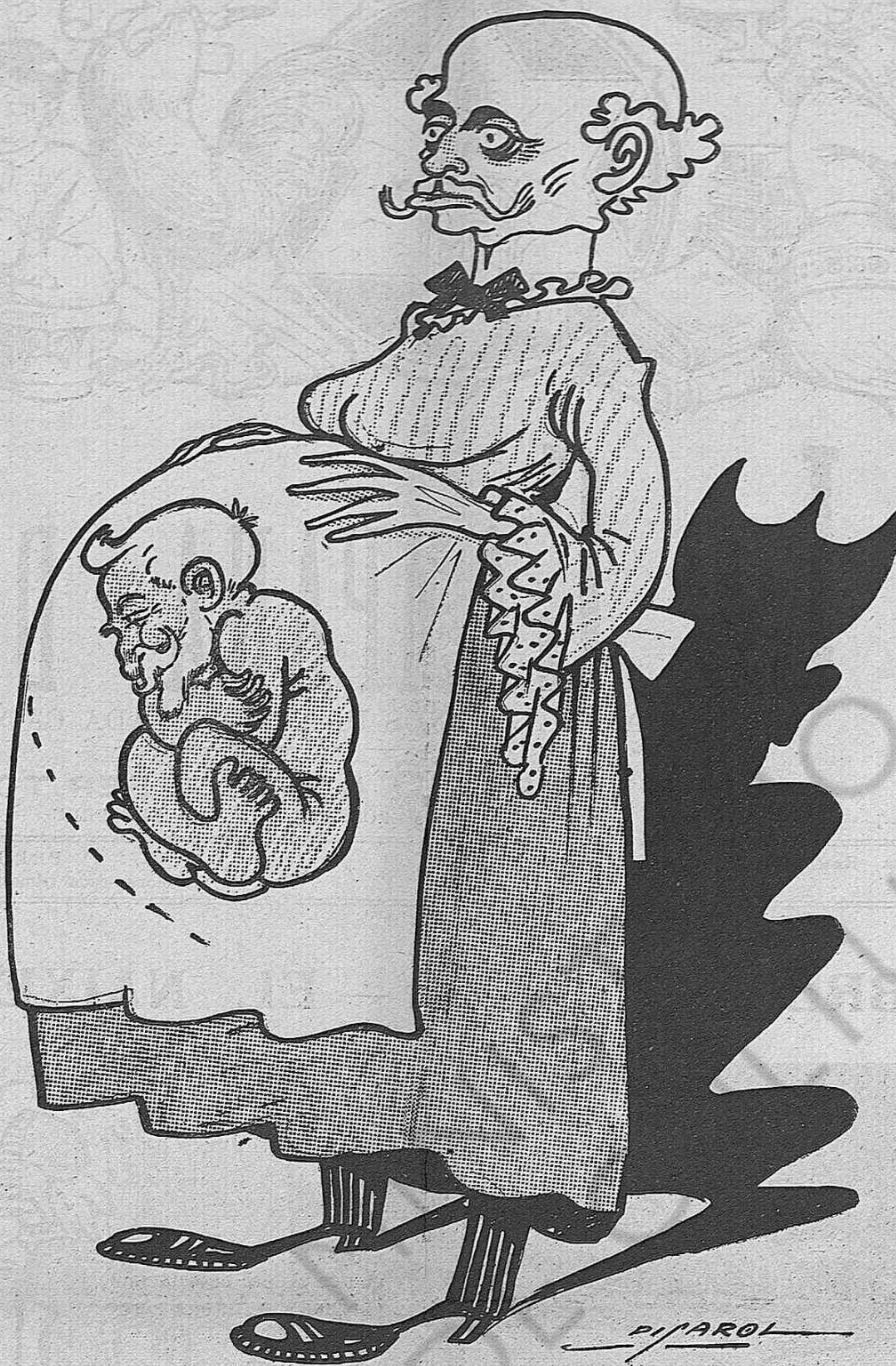
No cal dissimular-ho: desde les coqueteries d'en Briand amb les dretes, diríeu que un estel d'esperança va lluir per a la seva reacció, en els dos aspectes típics de tota reacció: clerical i militar. No pot negar-se que l'eterna menaça germànica excusa i justifica per complet la preocupació bèl·lica de França. França, defensora de la llibertat occidental i llatina contra'l cesarisme barbre de Prússia, tal volta pagaria la seva victòria amb la pèrdua de la seva mateixa condició de republicana; però comprenc que's defensi contra'l vesinatge de l'imperi soldatesc de Guillem II. Lo que no's comprèn és que una absurda veleïtat intel·lectual, com si el pensament estés sòms a la moda, a faisó d'una damisel·la, coquetegi amb l'eclesiasticisme vençut i deixi inacabada la gran reforma pedagògica que ha d'emancipar de la tirania paterna les generacions, assegurant la República.

A través dels motius exteriors de cada crisi, apareix bé la veritat del conflicte; és que hi ha dues Frances, i l'una lluita contra l'altra: la que tingué una grandesa nacional, privativa, especialíssima, alcançada sobre tot en la cort versallesca; i la que desbordà sobre'l món l'ideal febricitant de la Revolució; Napoleón lluita contra Lluís XIV.

Us diuen, per exemple: «Gran batalla parlamentària a París, sobre la R. P., o sobre l'impost progressiu de la renda, o sobre la llei dels tres anys.» Creieu-ho: en el fons lo que lluita és el concepte de la França nacional contra'l concepte de la França universal. Els Estats moderns constitueixen, com tothom sab, un equilibri, però aqueix equilibri se sostén únicament sobre la proporció dels valors materials. França té, en canvi, la missió de formar un Estat espiritual,—no oblidem que l'*esprit* és cosa ben francesa;—França és una potencia espiritual, aèria, vaporosa, *llengua* si es vol com una papellona, alada com una Victòria, entre mig d'una brutal conjuminació d'armadures. La seva pròpia aliança amb Rússia té un no sé què dels coqueteigs de Venus amb Mars i Rubens en podria fer una suntuosa alegoria palaciana.

Aqueix Sancho Panza interior és el que clama contra'l Quixot interior, redemptorista, de la França exangüe i visionària qui porta en els ulls la claror dels paradisos artificials i l'ullera de cansanci de les nits en vetlla.—Un dia, per exemple, aqueixa bella nació, Hetaira suprema de la cultura universal, vol completar la manumissió de les escoles com qui purifica l'academia del filòsof aimat; i la Nació-materia crida a la Nació-espirit: «Alerta, alerta, que la patria perilla, i la patria està per sobre la veritat, per sobre la ciència, per sobre la justícia!»—Un altre dia es vol atenuar la feixuga càrrega dels armaments que oprimeixen el pit femení de la nostra França, i l'altra França, la França dels francesos i no la França dels homes, crida: «Alerta, alerta, que la patria peri-

Esperant l'hora curta

— Gracies a Déu, me sembla que tot anirà bé i que serà un noi.

lla, i la patria està per sobre'l benestar, per sobre la llibertat, per sobre ia bellesa!»

Amics meus: en l'oscilació d'aqueixes dues Frances, tots nosaltres ens balancejem amb un brandeig d'angunia. Si perdessim la nostra França, si haguessim de dir-li *Adeu França*, imitant el crit d'angunia d'en Maragall a Espanya, semblaria que s'enfonza tota l'exquisidessa de les nostres emocions, i que mor la nostra gran mare espiritual. Aleshores la França d'en de Maistre, o la d'en Brunetièrre, o la d'en Barrès sacrificaria davant el món la França de Voltai-re, de Hugo, de Zola, d'Anatole France; i el món, ingrati con un monarca, no agrairia certament a aquesta la vida oferta...

Ja sé, ja sé que la França oficial és un petit món de petits homes; però aquests pigmeus, aquests gnoms benèfics, aquests nibelungs, ocupen el lloc que ocuparia'l grosser Gargantua per qui sospiren els darrers granaders de la guarda imperial... I aquest Gargantua devoraria un riquíssim menjar, indigne de la seva gargamella: tot simplement, devoraria la Llibertat...

GABRIEL ALOMAR

La Mancomunitat

Sembla que això de la Mancomunitat va a ésser un fet, segons les noves que a darrera hora ens arriben.

S'ignora encara quina extensió abarcarà el projecte, i si lo que s'aprobarà satisfarà del tot les aspiracions de Catalunya.

De totes maneres, si lo que ara ens donen no és per tapar-nos la boca, ben vingut siga, i... arri poc o molt.

Quan aquest número vegi la llum ja sabrem a què atènr-nos.

Cal que convinguem que a l'actitut enèrgica dels catalans se deu, més que res, l'haver tret avant el projecte.

Siguem agrats, però estiguem a punt per si cal tornar a insistir.

La manifestació contra la guerra, a Madrid

OTS els periòdics conservadors i imperialistes procuren treure importància a la manifestació realitzada a Madrid contra la funesta campanya del Marroc.

Això estava descomptat.

Segurament, encara que la gent hi hagués sigut a mil·lions, els periòdics sectaris no hi haurien vist més que'ls *cuatro gatos* de consuetud.

En la manifestació no hi anaven pas tots els que abominen de la guerra, naturalment; però sí n'hi haurien pogut anar forses més dels que hi anaven.

Que no revestí l'importància que'ls seus organitzadors se proposaven, quasi estem temptats de creure-ho.

Ens ho indica d'una manera certa l'actitut tranquil·la d'en Dato i la benevolença i satisfacció amb que'n va parlar als periodistes.

Descomptant que a Madrid el poble té mandra, fan mal fet i jutgen malament aquells que, per la manca de manifestants en la manifestació del diumenge, creguin que hi pugui haver un estat d'opinió favorable a la funesta guerra africana.

El mal de la manifestació, l'erro dels seus organitzadors, si algun n'hi hagué, fou el determinar-se a exterioritzar el desig de pau quan ja ningú és partidari de la guerra. Es com si, quan hi hà una passa, algú es proposés acoblar una gentada per a protestar contra'l flagell que delma als habitants d'una afrau.

L'odi contra allò és tant viu, en el cor de la gent, és tant sabut, i està ja tant manifestat, que'l demanar-los-hi que l'exterioritzin, segurament ho pendrien com una broma.

L'odi a la guerra no tenim pas necessitat, en cap lloc d'Espanya, de fer-lo ostensible.

La gent el porta a dintre, i d'ell n'està saturat fins el vilatge més insignificant que existeix en nostra terra.

Es impossible que siga altrament. Arreu hi hà famílies que porten dol; arreu hi arriben lletres de soldats que són prou expressives per a que no deixin cap dubte sobre la marxa de la campanya; arreu l'esperit de nostre segle ha esbandit ja tota mena d'arcàic quixotisme per a que no resti una sola ànima que no senti horror a l'acció guerrera que en terres africanes estem portant a cap, contra les més elementals regles de sentit comú.

Sí, la manifestació contra la guerra que's feu a Madrid, no podia agafar envolada, perquè trobà a la consciència nacional immunitzada.

Tots ja n'estaven saturats de la vacuna antibèl·lica; la febre de la manifestació no podia arborar-los, puix feia temps que la febre de l'inquietut els tenia atuits. D'aqueix atuiment no'ns n'aixecarem.

Ara, que fins els que sostenen a peu i a cavall l'obligació de fer la guerra, comencen, davant del fracàs, a pensar seriament en la pau, no té cap mena d'importància uns quants milers més o menys de manifestants que vagin pels carrers de Madrid.

Lo positiu és que tot Espanya desitja acabar d'un cop la trista aventura, i si els que governen sabessin com resoldre això amb un poc de dignitat, ja estaria resolt.

Però els costa entonar el *Jo, pecador*.

X. X.

La vida difícil

l'encariment dels queviures que, de molt temps hà, fa difícil la vida de la classe treballadora i crea un problema difícil de resoldre a la classe mitja; ha pres, en aquestes darreries de

l'any, proporcions aterrades originades per la carestia del diner.

Els obrers, a força de lluites i de constància, logren penosament una petita millora en els seus jornals; però, malgrat aquests migrats avenços, cada dia els és més difícil el portar a la taula el pa necessari, perquè mentres per un cantó conseguixen la millora d'un deu per cent en els jornals, per l'altre cantó els hi augmenten un vint per cent els articles de primera necessitat.

A Barcelona pot ben assegurar-se que la classe mitja viu de miracle. Per guanyar uns sous escassos s'ha de semblar un senyor i viure en un pis decent. Si el pis s'ha de llogar cèntric, per no viure lluny de la feina, costa un ull de la cara; si es lloga lluny, per conseguir-lo a més bon preu, els tramvies costen un sentit en diners i en hores.

S'ha d'alternar, i això vol dir que s'ha de vestir i, naturalment, tenir tractes amb sastres i modistes. El tractament de senyor carrega el presupost de gastos d'una manera desconsoladora.

A fer la vida cara hi contribueix tothom. Els pagesos abandonen les terres i van a ciutat a barallar-se per la col·locació; les contribucions i les ganes d'enriquir-se depressa obliguen als botiguers a les trafiques en els gèneros i als jocs de mans en les balances; una col que podria valer cinc cèntims, si se'n plantessin abundantment en els molts terrenys que podrien ésser de regadiu, ha de valer deu cèntims al sortir de l'hort, quinze a l'ésser al carro del que hi negocia a l'engròs, vint a l'entrar al cove del que ven a la menuda i un ral a cà l'adroguer del barri, que és lluny de plaça.

Un vi, que mai ha passat per cap vinya, costa doble preu que'l legítim suc de raim a peu de cup.

Un pa, que devegades hi hà una mica de farina, s'ha de pagar deu vegades més car que'l blat a l'era.

I tot en les mateixes proporcions de puja, al passar de cullita a digestió.

Però una bona part de la culpa de tot la té la mateixa classe que'n reb les conseqüències. La mateixa energia que's posa en la consecució d'un legítim major jornal, hauria de posar-se en l'obtenció d'una alimentació sana i barata, i això podria fàcilment lograr-se ingressant en les cooperatives existents, o creant-ne de noves, i duent els aliments de l'hort a l'olla.

La supressió complerta dels intermediadors facilitaria l'adquisició barata, i sense màcula de cap mena, dels articles necessaris a la vida.

No volem apuntar aquí totes les ventatges que l'associació pot reportar a la classe obrera i a la classe mitja, perquè no és el nostre intent fer la propaganda del cooperatisme.

Ens hem proposat no més senyalar l'agravació d'un problema: el de viure, que fa temps es presenta de difícil solució, i el desig de que les classes, a les que més directament interessa, surtin del seu ensopiment per a ajudar a resoldre'l.

JEPH DE JESPUIS

Mannesmannies

Apaivagat ja l'escàndol promogut pels estudiants; solucionades o en vies de soluciónaire-se aviat les vagues—les deu o dotze vagues que en peu sempre hi han.—

Sense noves de Melilla, sense detalls de combats, la política encalmada i els grans polítics caçant... els uns, vots i partidaris, altres, llebres i cinglans.

En aquest moment històric de santa tranquil·litat, no més dues coses, dues, ens tenen preocupats.

D'aquestes, és la primera la qüestió dels Mannesmann, uns apreciables subjectes, uns germanets alemanys que no han sigut mai toreros, ni tenors, ni capellans, però que s'han ofert a Espanya per dur al Marroc la pau i, amb aquesta manganilla, que's parlés d'ells han lograt.

L'altra qüestió és molt més clara, profunda i trascendental. Surant per damunt de totes les qüestions d'actualitat, interessa i preocupa avui, en el mateix grau, des del ministre d'Hisenda fins al pobre més pelat. La gran qüestió, ara com ara, és la Rifa de Nadal.

VERDUM

SONATA LXXXIV

S'ha mort el cardenal Rampolla; és certament una cosa deplorable la desaparició d'aquest home que feu quasi gloriós el pontificat de Lleó XIII. Diu que'l volien fer Papa, però que l'emperador d'Àustria ho impedí; tots els liberals del món catòlic deuen estar molt agraïts a l'emperador d'Àustria. No és poca la ventatja que'ns ha donat. Mals enemics són per a nosaltres els Rampolles o els Lleons XIII, amables, bondadosos, preocupats més que de lo que's canta a les esglésies, del problema obrer, d'omplir el ventre als afamats i de vestir als qui van nius.

Bons enemics els d'ara, amb ses severitats i ses ranciors; renyint de cop amb qui no se'ls ajup; perseguint als clergues modernistes que volen—oh! gran crim—que la religió siga una cosa raonable.

Endemés, ja ha arribat l'esquadra anglesa. Dels vaixells que la componen tres s'han quedat a fora, sembla com si temessin de fer sobreixir l'aigua del port.

En Bertrana, quan un últim viatge a Ivija, va

veure unes balenes. Don Prudenci n'estava enamorat de les seves coneixències marítimes. «Són grosses, deia, i pels nassos treuen unes fumarrel·les»...

Si puc pescar a l'autor de «Josafat» me l'emportaré al port, allà on se trenquen les ones contra els blocs, a aquella nova muralla de mar sempre deserta, i d'allí podrà veure als tres grans superdreadnoughts, que desprecien el nostre port i ens diuen que ells no són peixos de globo per a estar tancats, sinó lliures habitants de la mar salada que han nascut per a fer mal i són esquerps com a la seva condició pertoca.

En Bertrana els mirará llargament i veurà com treuen no fumarrel·les sinó fum de debò per les amples xemeneies, veurà com vomiten homes sobre les llanxes de vapor o de rem, i es convencerà que sí Déu, molt gran, feu unes besties molt grosses, els homes, molt petits encara, les fan més grosses i més, molt més, rabioses.

No us ha cridat l'atenció això dels àpats en honor dels nous regidors?

Mireu, jo he sentit contar una historieta d'un noi que va entrar d'aprenent en un obrador de pastisser.

El xicot, tot just vingut de fora, mirava encisat primer, golut després i amb unes dents més llargues que les carreteres finalment, els pots curulls de caramels de rosa i menta, de bombons de xocolata, de confits platejats i de cinquanta mil llaminadures; atreïen, així mateix, ses copdicioses mirades les confitures, tant les seques cobertes de sucre escarxat com les humides banyades en les dolçors de l'almíbar. Adhuc les pastes de natilla i crema, els pans de pecic, les lioneses i merengues se les menjava amb els ulls.

L'amo, al notar-ho, cridà al golut i li digué:

—Noi, tot això és teu; menja lo que vulguis. Ningú t'ha de dir res.

I el xicot va menjar, va menjar molt. Després caigué malalt i prengué «Rubinat». Avui no li parreu de dolç; després de tocar un pastel se rentà les mans.

Jo no sé si els electors, al convidar als novells regidors, fan com l'amo confiter, i pensen:

—Que s'embafin, abans.

Els germans Mannesmann dieu?

Es tard i vol ploure.

No vui tractes amb jueus.

Cobra, noi. Té.

MORITZ XII

ARA sí que'ls nostres regidors honorats han fet un àpat a Cà la Vila que haurán pogut treure el ventre de pena.

Dotze duros el cobert!

Comprenem que'ls nostres regidors vulguin quedar bé amb els anglesos. Molts d'ells s'han fet regidors per deixar de tenir-ne, d'anglesos... a pagar el poble. Però lo que sí creiem és que, d'aquí endavant, no tenen dret a encarar-s'hi, amb aquest poble.

D'aquí endavant no tenen dret a dir a l'obrer que l'amo l'explota.

L'amo, tal volta, es menja sa sang; però els regidors no sols se mengen la sang dels nostres obrers, sinó que se la mengen amb trufes i la reguen amb xampany.

Ja'ns agradarà sentir-los a la «Casa del Poble»... i a altres que no són del poble:

«Poble, no t deixis explotar. No t deixis explotar per ningú, perquè no volem competència! Aquí els únics que tenim dret a menjar suc de obrers som nosaltres. Per això duem el remat a l'urna!».

L'assumpte dels germans *Manos-manos* està ocupant l'atenció política de tota Espanya.

Unicament una cosa pot venir a distreure'ns d'aquest afer sensacional, durant dos o tres dies: la rifa de Nadal.

Passarà lo de costum: una mala jogada ens curarà l'altra.

Els anglesos estàn empenyats en utilitzar els aeroplans com armes de combat, i a l'efecte han començat ja a artillar-los.

Que no s'entusiasmin, per això.

Els podran ésser els amos del mar, però els amos del cel no ho seràn mai.

Al menys del cel dels catòlics.

Són protestants!

Alguns regidors demanen al Govern la cessió total de la muntanya de Montjuïc.

No'n tenen prou, els nostres magnífics edils, amb sopars de seixanta pessetes el cobert, que fins Montjuïc voldrien al ventre.

Això és demanar una enormitat.

Montjuïc!

Còm ho faria el futur Espartero que'ns volgués bombardejar?

Llegim en un telegrama, referint-se al darrer combat hagut prop de Tetuán, en el qual hem tingut sis morts i altres ferits, això sigui dit entre parèntesis:

«...los rifeños estaban furiosos a causa de que los regulares indígenas les recogieron ayer una partida de ganado, vendiéndolo en Tetuán».

Ficsin-s'hi els nostres llegidors, *recogido*... La nostra misió civilizadora continúa.

En l'encasillat oficial per a les futures Corts hi figuraran, entre ducs, marquesos, barons, comtes i ves-comtes, trenta-set títuls—si no'ns ves-comptem.

Es de creure que la majoria d'aquests comtes, essent conservadors... ni que diria tiene que seràn uns comtes atrassats.

Amb trenta-set excel·lències

d'un sol coll i de sang blava,

no'ns podrà dir pas l'Europa

que'ns moquem amb mitja màniga.

Els radicals de la «Casa», per a que no'ls falti res de lo que tenen, fins llueixen un concertista de violí, un jove violinista, *hijo espiritual del partido*, que li diu en Lerroux.

Aqueix virtuós de l'arquet, segons diuen, serveix per a amenitzar les conferències polítiques.

Ja estem veient els programes:

«La conferència de don Santiago Valentí i Camp terminarà con un lucido tango argentino».

Es la manera d'animar-ho.

Fent excavacions, en un carrer de Tarragona, ha sigut trobat un cap d'imatge, semblant al de la Verge del Claustre.

La preciosa troballa ha sigut depositada en el museu de la catedral.

Ja ho sabeu, doncs. Totes les verges que hagin perdut el cap, poden passar qualsevol dia pel museu de la catedral de Tarragona—que en aquests casos fa l'efecte d'hospital clínic—a veure si el cap allí depositat és el seu.

Suposem que a qui demostrí

que és el seu, degudament,

l'arquebisbe Antolín Pérez

li retornarà al moment.

Una senyora, passejant pels afores de la població, troba una dona que porta dos nens molt semblants.

—Que són bessons?

—Sí, senyora.

—Són de vostè?

—No, senyora. L'un és del senyor diputat i l'altre del senyor alcalde.

De la darrera pelegrinació a Montserrat.

Un capellà bromista, que vol anar del monastir a Sant Geroni, pregunta a una pagesa:

—Quant temps s'hi està en dejú, mestreça, d'aquí a allà dalt?

La pagesa respon:

—El meu ruc, carregat, hi està tres hores; però, vaja, vostè, descarregat, amb dues i mitja hi pot molt ben pujar.

Llegeixo en un diari de Roma:

«No fa gaire, un canonge molt popular, trobant-se bastant malament de salut, va intentar consultar el seu estat amb una sonàmbula i, al efecte, li envia uns quants pèls rossos, tal com indicava aquella en un anunci de quarta plana dels periòdics.

»A volta de correu, el canonge rebia la resposta de la sonàmbula, concebuda en aquests termes:

—Senyora: No tingui por de res. La cosa es presenta bé; d'aquí pocs dies fruitarà feliciment la joia de la maternitat.»

Llinàs, 2 de desembre.

El merlot negre d'aquesta vila, inspirat pel de Collsabadell, no pogueu encara avenir-se de la derrota soferta en les darreres eleccions, i a fi de no quedar-se sol i arreconat a casa seva, que és on hauria d'estar, reuneix cada vespre a uns quants feligresos, als que procura enllepolir amb vi ranci i borreguets.

Sembla que aqueixes reunions, tractant-se de la santa casa, haurien de dedicar-se a passar el ro-sari, o a fer aquelles obres piadoses que tant prediquen; doncs, al contrari, per lo que sembla, a lo que's dediquen és a conspirar i tirar plans de venjança contra aquells que no varen votar la candidatura clerical, qual venjança ja ha fet alguna víctima.

»Aquests són els que's diuen representants de aquell Déu que perdonava, deslliurava i redimí: Farsants!

Hores de febre

Sentiu quina remor?... És l'halenada de la gent impacienta que s'agita esperant que la sort, cega i voluble, de cop els faci rics, el dilluns pròxim. Sentiu el clamoreig que arreu aixeca la legió assedegada dels nous Tàntals?... —Vulga el destí que enguany se realitzin els somnis d'or que mon cervell trastornen. —Déu meu, no desamparis el meu número!... Es el dos mil vuit cents cinquanta quatre. —Sant Pau, Sant Celestí, Santa Quiteria, en vosaltres confio... ¡Protegiu-me!... —Dimonis del infern, sants de la gloria, s'acosta el gran moment: feu el miracle!... —Necessito que'm toquin cent mil duros: ho necessito, vaja, ho necessito! — I amb el desig de treure, guiats de l'esperança per l'espurna els sembla ja entreveure la sort que encara jeu al fons de l'urna.

Madrid, el gran sorteig!... Avui, a Espanya, sols hi hà aquesta obsessió. La dama cursi que té el pensament ficso en unes perles, el jove enamorat que vol casar-se, el gomós que somnia un automòbil, el comerciant que's veu la caixa buida, l'infelç que temps hà que no té feina, el que'n té, però es cansa... i vol deixar-la, el que sab lo bonic que és tenir torra, el pare de família amb set criatures... Tothom, homes i dones, blancs i negres, gent de ciutat i gent de la muntanya, tothom creu, el dilluns, sortir d'apuros i resoldre el problema de la vida mercès als migrats rals o a les pessetes que ha escampat, fent Déu sab quants sacrificis, entre'l bitllet del Xato, el del Macari, el del senyor Batista, el de cà l'adrogne, el de l'herbolari, el del Josep del forn i el del lampista.

I, coincidència hermosa, tots demanen el tall més suculent de la caçola, la fruita més sucosa: la primera!... —Senyor, deu-me la grossa!— diu la raspa. —Déu-me-la a mi, Senyor!— diu la matrona. —Feu que siga per mi— repeteix l'eco de cent mil veus, aquí i allà escampades... Cobdiciosos xiflats, auro-manítics!... La primera, està clar; tots la primera!... Qu'en farieu, digueu-me, de tants quartos si la sort, en efecte, us escoltava? Ja sabeu si tindriu prou fermesa per aguantar la forta sacudida que la xiripa hauria de causar-vos i la pertorbació que a casa vostra tamany novelat hi portaria?... Mes, de tota manera, quedeu-vos-la, que a mi tant se me'n dona. Vosaltres demaneu tots la primera?... Molt bé!... Jo ja'm contento amb la segona.

C. GUMÀ

Les cooperatives

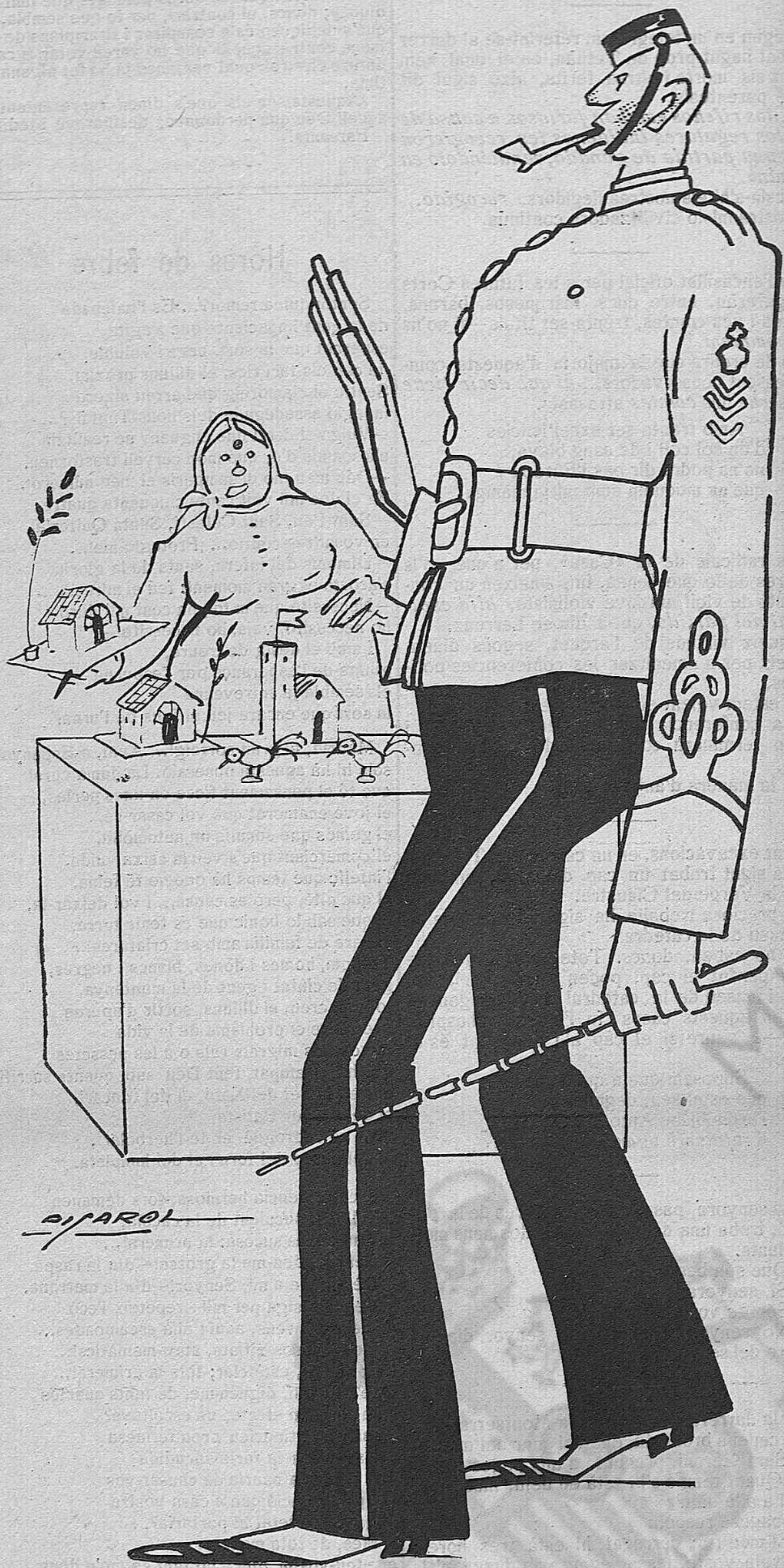
i el moviment obrer

Un diari conservador de Madrid, mal informat respecte al recent Congrés Espanyol de Cooperatives celebrat a Barcelona, llança un crit d'alarma per les suposades tendències sectàries i sindicalistes que ha adoptat aquell Congrés.

Aquí sabem prou que no's van adoptar tals espantables tendències. Els *«accords»* sobre les relacions entre el cooperatisme i l'obrerisme que'ls congressistes van pendre són perfectament moderats. I és que en el Congrés hi tenien representació cooperatives de tota mena i van pendre-hi part homes de totes les opinions.

Precisament nosaltres creiem que'l cooperatisme, en sí mateix, és d'utilitat molt limitada

A la fira de pessebres

— Vol una caseta, senyor?
 — No'ns n'acotentem amb cases, nosaltres... Volem illes i nacions.

i careix de transcendència social. Cosa bona és que s'abarateixin els articles de consum i s'ofereixin als cooperadors aventatges personals diverses. Però l'importància i la transcendència del cooperatisme estan en el seu enllaç amb

l'acció obrera. Els obrers són els més necessitats d'aconseguir una economia en els articles de consum i d'obtenir aquells altres aventatges que les cooperatives acostumen a proporcionar. D'altra banda, les cooperatives, posades al

servei del proletariat, augmenten d'una manera considerable la força de lluita i de resistència d'aquest. En casos de vaga, sobre tot, presten als treballadors serveis insubstituïbles. El problema anguniós del pa de cada dia se pot resoldre—en part, està clar—per l'auxili de les cooperatives. Aquí i fóra d'aquí hi ha nombrosos exemples de vagues que han pogut sostenir-se i allargar-se gracies al cooperatisme.

Per tot això opinem que, apart d'aquelles cooperatives que tendeixen principalment a un fi d'economia, deu haver-hi una espessa xarxa de cooperatives obreres lligades estretament al moviment sindical, a les societats de resistència. A l'estranger són nombroses i poderoses les organitzacions cooperatistes de caràcter francament sindical. A Espanya hi ha cooperatives d'aquestes, però el seu nombre és petit i la seva organització deficientíssima.

Per sort, avui han desaparegut quasi del tot els recels de certs militants obrers respecte a les cooperatives. Durant molt de temps, els elements més radicals del proletariat van mirar amb marcat menyspreu l'acció cooperatista, a la qual no regoneixien cap mena d'eficàcia. Ademés, acusaven a les cooperatives de distreure les energies dels treballadors, de desenrotllar els instints capitalistes dins el proletariat i d'exercir sobre'l mateix una influència conservadora. Aquestes acusacions, que podien ésser justificades en alguns casos particulars, no ho són aplicades al conjunt del moviment cooperatista obrer, sobre tot d'ençà que s'ha donat a aquest el seu valor exacte, fugint de les exageracions que'l presentaven com una panacea universal.

A. R. I V.

BUEN de Mèxic que'l general Villa realitza treballs encaminats a acunyar moneda amb el seu propi bust. S'assegura que conseguirà el seu propòsit i que ja té la maquinària.

En Villa és un innocent. Aquí hi ha hagut revolucionaris que, sense maquinària de cap llei, n'han feta tanta com han volgut, de moneda.

Es veritat que la moneda que han fet el nostre revolucionaris porta'l bust del rei; però, ant-se-val, també serveix.

El banquet que'ls jaumistes havien de donar al regidor electe senyor Comte de... Rayos y Centellas s'ha aplassat per a primers de janer. Es comprèn... Això és que han d'esperar cobrar l'aguinaldo.

Amb motiu de la mort del senyor bisbe, són molts els Centres catòlics que celebren vetllades necrològiques.

En aquestes vetllades s'hi reciten versos, l'excel·lència dels quals, naturalment, el pobre bisbe no haurà pogut fruit.

Lo qual demostra que'l doctor Laguarda fins va tenir el talent de morir a temps.

Els ministerials de Mahó volen presentar per a diputat a un tal Gabriel Esquella. Esquella? Coses dels datistes! Ells volen fer soroll d'una manera o altra!

Els de l'U. F. N. R. de Valls pensen presentar per a les pròximes de Diputats a don Eduard Batalla.

All right! Presentar batalla és el deure de tot bon nacionalista.

Els Joves de la Defensa Social celebraran amb una vetllada literario-musical la diada dels Ignocents.

Naturaca! Es el dia del seu sant!

L'ex-governador Ossorio, quasi bé l'únic incondicional d'en Maura que queda, ha escrit a un conspiciu de Palma, oferint-se, en cas de projectar-se algun acte sorollós, a favor de don Antoni.

Ja ho saben. El tenor Ossorio està a disposició de les empreses.

S'ha publicat un bando governatiu, en el qual se recomana als ciutadans de Barcelona que no facin caritat als pobres.

El senyor Esteve, quan el llegeixi, dirà: «Gracies a Déu que tenim un governador amb talent!».

Torna a parlar-se de la vinguda del rei a Barcelona. Pobres firaires de Santa Llucia! Ja cal que amaguin els conills.

A França han tingut, aquests dies, una gravíssima crisis ministerial.

Que prenguin paciència. Pitjor nosaltres, que continuament les tenim de dues maneres, les crisis: ministerials i de butxaca.

Notícies d'Abissinia donen compte d'haver mort en aquella terra baixa el gran Manelik. Acompanyem a don Angel Guimerà en el just dolor que l'aclapara.

Paraules d'un diputat berlinès, al tractar del fet insòlit de Saverne:

«Deu estar l'exèrcit per damunt de la llei... Doncs, si l'autoritat militar s'avantposa a l'autoritat civil, pobre Alemanya, aquest fet senyalarà la seva fi.»

Diuen unes coses els diputats berlinesos!

Enguany s'han venut bitllets de la Timba de Nadal per valor de tres mil·lions de pessetes més que'ls altres anys.

Se comprèn que cada vegada hi hagi més afició a la rifa.

Estem tant de sort, els espanyols!

Prou llauana! S'han acabat—gracies a Déu!—les festes constantinianes.

I amb motiu de la clausura hi ha hagut l'indispensable processoneta a la via pública.

Així! Vinguen processons! Com si no estessim prou processats!

A LES ENDEVINALLES DEL NUMERO 2325

A la xarada, Palla; a l'anagrama primer, Llocacolla, i al segon, Cas-Sac.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8
 Tinta Ch. Lovilleux y C.

Ja ha sortit!! Es ven per tot arreu L'ALMANAC DE LA CAMPANA DE GRACIA

PER A L'ANY 1914

Un tomo d'un es 200 planes de text i ninots

2 ralets